

AFSTAMMING, HERKOMST, SIGNALEMENT EN LEEFTIJD VAN DE COMPAGNIE ZUIDNEDERLANDSE SOLDATEN IN HET FORT PHILIPPINE (1631)

Philippine is thans een dorpje in Nederland, net over de grens met België, tussen Zelzate en Terneuzen, ten noorden van het dorp Assenede. Tot 1633 behoorde het nog tot de Zuidelijke, Spaanse Nederlanden. Op de uiterste punt van de Philippinepolder werd in 1585 door de Spaanse veldheer Alexander Farnese (die de Zuidelijke Nederlanden terug had veroverd op de Protestanten) een schans gebouwd, die in een keten van andere versterkingen, Noord-Vlaanderen moest verdedigen tegen de Geuzen. Philippine diende vooral als bewaking van de vaart naar het Sas, de poort tot Gent.¹

Philippine dankt zijn aan de Philippinepolder, die door Jeronimus Laurijn (+1509) genoemd werd naar Philips de Schone (1478-1506, zoon van Maximiliaan van Oostenrijk en Maria van Bourgondië) en van wiens kinderen Jeronimus de gouverneur was (waaronder de latere Karel V (keizer Karel)).² Philippine is vrouwelijke vorm van Philips. De Bruggeling Jeronimus Laurijn was zijn loopbaan begonnen als klerk van de ontvanger-generaal van Vlaanderen, maar werd al snel raadshoofd en hofmeester van Maximiliaan van Oostenrijk en zijn tesorier-generaal. Maar hij is evenzeer bekend als een groot ondernemer die verwoede pogingen deed om nieuwe landen op de zee in het Schelde-estuarium te veroveren, door het aanleggen van dijken en het inpolderen van de aldus ingesloten gebieden. Hij legde vele polders aan (waarvan hij er sommige naar zijn eigen kinderen noemde) en verkreeg in 1504 ook een octrooi tot het stichten van een nieuwe stad, Watervliet. Het jaar daarop, in december 1505 verkreeg hij een octrooi om alweer een nieuwe polder in te dijken: de Philippinepolder en er een stad te stichten.

In het begin van de 16de eeuw waren er talrijke overstromingen en hoge vloed en vele polders en polderdorpen werden door de zee terug ingenomen. Op een kaart van 1514 staan de 'Philippinen' getekend in een nieuwe polder waarvan de dijken volledig gebroken zijn en met duidelijk zichtbare stroomgaten. Het leven van Philippine bleef nog decennialang aan een zijden draadje hangen. Van een stad die er zou verrijzen was allang geen sprake meer.

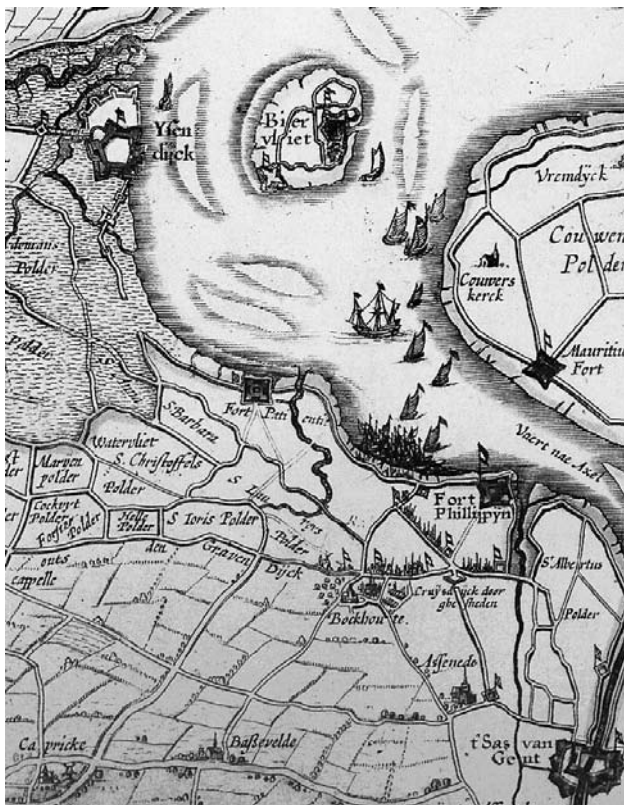
Maar toch leek het tij gekeerd toen in 1583 Farnese er geen problemen in zag om aan de punt waar de polder het water raakte een schans, een militaire versterking te bouwen. Aldus ontstond het fort Philippine. Aan de overzijde van het water waren de troepen van Maurits van Nassau sinds hun verovering van Axel in 1585 de baas en recht tegenover Philippine bouwden zij hun eigen versterking: het Mauritsfort ...

¹ J. CH. CORNELIS, *Stad en Land van Philippine in de historie 1505-2005*, Philippine, 1955, 1981 en 2005; N.N., 'Vesting Philippine, van schans tot stad', in: *Jaarboek van de Vereniging tot behoud van de historie van Philippine*, XII (2000), pp. 127-136.

² De naam heeft dus niets te maken van keizer Karels zoon, koning Philips II van Spanje (1527-1598), hoewel het in zijn regeerperiode was dat Philippine als versterkte legerplaats voor een Spaans garnizoen werd ingericht. Wel naar koning Philips II van Spanje genoemd, is de eilandengroep *de Philippijnen* in Azië, een naam die de Spaanse zeevader Ruy Lopez de Villalobos bedacht.

Tot een slag tussen beide forten kwam het evenwel nooit en met het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) was het er nog rustiger. De krijgsverrichtingen tussen Noord en Zuid gingen daarna wel weer verder.

Op 10 september 1633 veroverde Willem van Nassau door een krijgslust Philippine op de Spanjaarden. Het fort werd sterk uitgebreid en de St.-Pieterspolder werd bedijkt om nieuwe vestingswerken te kunnen maken rondom de bestaande schans. In 1635 deden de Spanjaarden nog een poging om Philippine te heroveren maar zij slaagden er niet in en er werden ook geen verdere pogingen meer gedaan. Philippine behoort sindsdien definitief tot de Noordelijke Nederlanden.

Detail van de kaart van het Brugse Vrije, gedateerd 1640 van Claes Jansz. Visscher, uit: *Belgium Sive Germania Inferior*, Amsterdam, 1645.

Een monsteringsrol

In de laatste jaren dat het fort nog in handen van de Spanjaarden was, werd een monstering uitgevoerd van de manschappen die er gelegerd waren. Deze monstering werd opgemaakt op 3 maart 1631 door Octavio Mongarda, koninklijke commissaris, aangesteld door het ministerie van Financiën en Willem Damas, Gents stadssecretaris, aangesteld door de schepenen van de Keure van Gent.³ Het garnizoen stond toen onder bevel van kapitein Gillis d'Anceau.

De monstering is genealogisch belangrijk, omdat de lijst naast naam en voornaam en het wapen dat men kon hanteren, ook de voornaam van de vader, plaats van herkomst, leeftijd en persoonsbeschrijving (gestalte, gelaats- en andere bijzondere kenmerken) geeft. De lijst kan dus zijn nut bewijzen om migraties op te sporen.⁴

De titel op de voorpagina luidt: *Liste de la Compaignie du Cap(itai)ne Gilles d'Anceau, de garnison au fort de la Phillipine, de la monstre du 3^e de mars 1631 enavant.*⁵ De aanhef van de tekst luidt: *Monstre du 3^e de mars 1631, de la compaignie du cap(itai)ne Gilles Anceau, de garnison au fort de la Phillipine, prins par le s(ieu)r Octavio Mongarda commissaire de sa ma(jes)te par ordre de messeigneurs des finances, et Guillaeme Damas secretaire de la ville de Gand, a ce commis par messieurs les eschevyns de la Keure d'icelle ville par acte du premier d'icelluy mois de mars 1631.* In de linkermarge staat genoteerd: *lettre de la monstre du 3^e de mars 1631 – signal de la monstre du premier d'avril 1631 – signal de la monstre du Xe de may 1631.* Er zijn nog drie aanvullingen met enkele nieuwe soldaten: *Nouveaux soldats affectez et enlistez a la susdicte monstre du 3^e de mars 1631* (zonder vermelding wanneer precies zij het garnizoen vervoegden), en *Nouveaux affectez* van 1 april 1631 en 10 mei 1631.

Het document is geheel in het Frans opgesteld evenals de latere aanvullingen, maar toch is eenmaal een opmerking in het Vlaams (zie nr. 196). In de monstering van 3 maart 1631 worden eerst alle niet-gewone soldaten opgesomd: de kapitein en zijn *page* (dienstknecht), de *alferis* (vaandrig, vaandeldrager van de compagnie), zijn drager-knecht, twee sergeanten en twee *tamboers* (trommelslagers), de *foerier*

³ Stadsarchief Gent, Reeks 81, monsterrollen 81/5.

⁴ Zie ook gelijkaardige lijsten voor de kasselrij Ieper, die we eerder publiceerden: P. DONCHE, 'Leeftijd, herkomst en afstamming van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1637)', in: *Vlaamse Stam*, 26ste jg., nr. 6, juni 1990, pp. 327-332; IDEM, 'Leeftijd, herkomst en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1625)', in: *Vlaamse Stam*, 26ste jg., nr. 7-8, juli-augustus 1990, pp. 397-404; IDEM, 'Leeftijd, herkomst, afstamming, beroep, huwelijkske staat en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1641)', in: *Vlaamse Stam*, 27ste jg., nr. 11-12, november-december 1991, pp. 531-545; IDEM, 'Leeftijd, herkomst, afstamming, huwelijkske staat en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1632)', in: *Vlaamse Stam*, 28ste jg., nr. 10, oktober 1992, pp. 495-509; IDEM, 'Leeftijd, herkomst, afstamming en signalement van een compagnie voetvolk in de kasselrij Ieper (augustus 1605)', in: *Vlaamse Stam*, 32ste jg., nr. 10, oktober 1996, pp. 455-461; IDEM, 'Leeftijd, herkomst, afstamming en signalement van een compagnie voetvolk in de kasselrij Ieper (september 1605-januari 1606)', in: *Vlaamse Stam*, 33ste jg., nr. 2, februari 1997, pp. 57-64; IDEM, 'Leeftijd, herkomst en afstamming van een aantal soldaten in de kasselrij Ieper (februari 1606)', in: *Vlaamse Stam*, 35ste jg., nr. 9, september 1999; P. DONCHE & S. RIEM, 'Leeftijd, herkomst, afstamming, beroep en bewapening van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper, 1645', in: *Vlaamse Stam*, 40ste jg., nr. 3 (mei 2004), pp. 242-264.

⁵ En volgende [data ?].

(sergeant of korporaal belast met de kleding of de uitrusting van de soldaten), de *barbier* (kapper) en de kapelaan (geestelijke). Daarna volgt de lijst van de gewone soldaten. Boven de vermelding van een soldaat werd met een afkorting het wapen genoteerd dat hij kon hanteren: *m*: musket (geweer), *p* (pijk, een lang houw- en steekwapen), *arcke* (*arckebuse*: haakbus: soort geweer). In de lijst hieronder gebruiken we de letters M, P en H om dit aan te geven.

Wat de leeftijd betreft zijn de meeste soldaten twintigers.⁶

De vermelding van plaatsnamen leverde moeilijkheden van verschillende aard op. Ten eerste zijn deze in het Frans gesteld (ook voor plaatsen in Vlaanderen) en een Franse vorm kan drastisch verschillen van een Vlaamse, zoals *Tronchiennes* voor *Drongen* en *Isque* voor *Overijse*. Ten tweede zijn zij in een zeventiende-eeuws Frans, wat een verschillende schrijfwijze kan opleveren dan de huidige, zoals *Gybloux*, wat Waals is voor *Gembloux* en ten derde, als de scribent de geciteerde plaatsnaam niet bekend in de oren klonk, schreef hij op wat hij meende te begrijpen uit de mond van de soldaten, wat dan tot een schrijfwijze als bv. *Braine la Lieu* leidt voor *Braine-l'Alleud* (Eigenbrakel).

Vele soldaten zijn uit kleine dorpjes afkomstig, verspreid over heel België of Noord-Frankrijk en aanduidingen van een nabije stad zijn heel zeldzaam. De identificatie was dan ook geen sinecure en niet alle plaatsnamen konden ondubbelzinnig geïdentificeerd worden. In de getranscribeerde lijst hieronder werd een plaatsnaam die niet kon geïdentificeerd worden, in *cursief* genoteerd. Voor de wel geïdentificeerde werd de huidige officiële Belgische of Franse schrijfwijze gebruikt en in voetnoot de schrijfwijze uit het document. Een geografische situering (voor zover nodig) wordt ook in voetnoot vermeld.

Sommige soldaten komen uit het huidige Noord-Frankrijk, maar bij natrekken van de historische achtergrond van deze plaatsen, blijken die alle te behoren tot gebieden die voor de veroveringen van Lodewijk XIV nog tot de Zuidelijke Nederlanden behoorden (Vlaanderen, Waals-Vlaanderen, Artesië of Henegouwen). Soldaten uit plaatsen in het huidige Vlaanderen komen meestal uit de provincie Oost-Vlaanderen (vooral de Vier Ambachten), maar ook soms van verder uit andere provincies. Een niet onbelangrijk deel komt uit Waalse provincies (vooral Henegouwen en Namen). Alleen de 10-jarige tamboer was geboren in Philippine zelf.⁷

⁶ Soms is er twijfel of er 24 of 29 moet gelezen worden, omdat de scribent de cijfers 4 en 9 heel erg gelijkend schrijft. Een geval zonder twijfel is nr. 15, bij de 40-jarige Jean Le Francq (90 is immers onaanvaardbaar), waar de drie samenstellende lijnen van het cijfer 4 daar kaasrechte strepen zijn. Bij twijfel, kozen we daarom steeds, als de lijnen iets gebogen zijn, voor 29, maar men houde er rekening mee dat het toch nog 24 zou kunnen zijn.

⁷ Voor de identificatie van de plaatsnamen van herkomst maakten we gebruik van: *Dictionnaire des communes de Belgique / Lexicon der gemeenten van België*, Brussel, E. Guyot, 1966 en (red.) H. HASQUIN e.a., *Gemeenten van België*, 4 dln., Brussel, Gemeentekrediet, 1980-1981. Voor de historische evolutie en anexatiedata bij Frankrijk gebruikten we: F. LENTACKER, *La Frontière Franco-Belge. Étude géographique des effets d'une frontière internationale sur la vie de relations*, Lille, 1974 en F. VANDENBERGH, *Spiegel van steden, dorpen en landschappen in Frans-Vlaanderen*, Antwerpen, Standaard-Uitgeverij, 1968, pp. 130-131. Voor de ligging gebruikten we huidige Michelin kaarten en de Michelin gids *Guide de Tourisme: Flandres Artois Picardie, Clermont-Ferrand*, 1996.

Ook de beschrijving van specifieke kenmerken in het gelaat leverde nogal wat woorden op die niet in een hedendaags Frans-Nederlands woordenboek te vinden zijn.⁸ Het Frans, vermoeden we, is eerder Pikardisch Frans, zoals gesproken in Picardië en in Belgisch en Frans Henegouwen. Sommige termen bleven onverklaard, we lieten ze staan in de oorspronkelijke taal in *cursief*. De nochtans veelvuldig voorkomende specificatie *lampin(e)* in verband met baarden blijft nog steeds hardnekkig zijn betekenis voor ons verhullen.

We geven hieronder de informatie uit deze lijst, die we naar het Nederlands vertaalden (na de naam staat tussen haakjes de afkorting voor het wapen, zie hoger). Voornamen vertaalden we als de herkomst Vlaamssprekend Vlaanderen is.

De lijst van 3 maart 1631

1. Gilles Anceau, kapitein.
2. de page van de kapitein.
3. Charles Anceau, de alferis.
4. de drager (knecht) van de alferis.
5. Franchois Castelain, sergeant, zoon van Thomas, geboortig van *Mont St.-Andrelieu*⁹.
6. Jerosme Le Cocq, sergeant, zoon van Quinten, geboortig van Taisnières¹⁰.
7. Pieter Bert tamboer, zoon van Charles, geboortig van Philippine¹¹, kleine gestalte, oud 10 jaar.
8. Denis Gilles, tamboer, zoon van Denijs, geboortig van Cerfontaine¹², jongeling zonder baard, oud 16 jaar.
9. Andrieu Absalon, foerier, zoon van Nicolas, geboortig van Sombreffe¹³, kastanje-kleurige baard *lampijne*, diepliggende ogen, klein voorhoofd.
10. Laurens Losan, barbier, zoon van Laurens, geboortig van Gouy-lez-Piéton¹⁴, goede gestalte, litteken onderaan de rechterwang, een ander op de neus, oud 26 jaar. [bijgevoegde opmerking, mogelijk aangebracht bij de controle:] De barbier is per abus op het eerste plan geplaatst, maar dient geteld te worden bij de soldaten.¹⁵
11. Charles Rychard, kapelaan, licentiaat¹⁶.

⁸ We gebruikten *Van Dale Groot Woordenboek Frans-Nederlands*, Utrecht-Antwerpen, derde druk, 1998 (1516 blz.), alsook F. GODEFROID, *Dictionnaire de l'ancienne langue Française et de tous ses dialectes, du IXe au XVIe siècle*, Parijs, 1881-1902, 10 dln. (ook op <http://archives.internet.cg59.fr/public/lecture/documents/Dico-Godefroy.htm>). Met dank ook aan Gerard Catteau uit Komen, die een aantal Pikardisch-Franse woorden wist te identificeren.

⁹ Wellicht Mont-St.-André (prov. Waals-Brabant), Z van Jodoigne(Geldenaken). Wat de toevoeging *lieu* betekent is niet duidelijk.

¹⁰ *Tennieres*: mogelijk Taisnières-sur-Hon (Frankrijk) tussen Valenciennes en Maubeuge, NO van Bavay, behoorde voor 1678 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen), ofwel Taisnières-en-Thiérache (Frankrijk), W van Avesnes-sur-Helpe, behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

¹¹ (Nederland) N van Assenede, Z. van Terneuzen, net over de grens met NL

¹² *Cerfontaines*: Cerfontaine (prov. Namen), W van Philippeville.

¹³ *Sombref*: Sombreffe (prov. Namen), tussen Gembloux en Charleroi.

¹⁴ *Gouy*: Gouy-lez-Piéton (prov. Henegouwen), NO van Charleroi, Z van Nijvel.

¹⁵ Er staat letterlijk: *Nota le barbier estre mis par abus a la premiere plane, ains se comprennent au nombre des soldats*; En inderdaad, in de samenvattende staat na de lijst staat hij niet afzonderlijk vermeld.

¹⁶ Letterlijk: *Chapellain le licentié Charles Rychard*. Licentiaat in de godgeleerdheid ?

SOLDATEN

12. Guillaume Parent (M), zoon van Gery, geboortig van Houtaing¹⁷, *biguitire a roulx*, zwart haar, groot voorhoofd, spikkel¹⁸ op de rechter wenkbrauw, oud 28 jaar.
13. Franchois Wery (P), zoon van Gijr, geboortig van *Estaigniere*, grijzend, diepliggende blauwe ogen, litteken op de rechterwang, grote oren, oud 50 jaar.
14. Jean Michiel (P), zoon van Pierre, geboortig van *Brauser*, kastanjeleurige baard, pokdalig gezicht¹⁹, hangende oren, oud 30 jaar.
15. Jean Le Francq (M), zoon van Huysson, geboortig van Cappelle-lez-Hesdin²⁰, litteken in linker(mond)hoek,²¹ diepliggende ogen, gezet [figuur]²² kastanjeleurige baard, oud 40 jaar.
16. Pieter Bastien (M), zoon van Guillaeme, geboortig van Aalst²³, tekens van poeder in de linkerwang ²⁴, het linkeroor doorboord, oud 24 jaar.
17. Andrieu Dedier (M), zoon van Jean, geboortig van Gembloux²⁵, grote neus, diepliggende ogen, kastanjeleurig haar, oud 26 jaar, [nota: doorstreept met opmerking:] overleden op 16 maart 1631.
18. Pieter Du Buijs (M), zoon van Jan, geboortig van Menen²⁶, diepliggende blauwe ogen, blond haar en baard, stompneuzig,²⁷ oud 25 jaar.
19. Jean D'Arij (P), zoon van Jean,²⁸ geboortig van Philippeville²⁹, kleine blauwe diepliggende ogen, stompneuzig, blond, groot, oud 25 jaar.
20. Jean Moreau (P), zoon van Thomas, geboortig van *Mont St.-Vincent*³⁰ [doorstreept: erboven staat iets als 'nil' (?)], een wrat die de mond raakt³¹, klein voorhoofd, litteken tussen de wenkbrauwen, oud 26 jaar.
21. Jean Jaupar (M), zoon van Jacques, geboortig van *Guensy*, blond, spikkel in het midden van het voorhoofd, andere onder het rechteroog³², blonde baard, oud 25 jaar.

¹⁷ *Houtain*: Houtaing (prov. Henegouwen), tussen Doornik en Ath, W en nabij Ath.

¹⁸ Letterlijk: *picquet*, picqueter in huidig Frans is: spikkelen.

¹⁹ Letterlijk: *fossettes des verolles*: kuiltjes van de kleine pokken. Wordt regelmatig vermeld en vertalen we dan ook steeds op dezelfde manier.

²⁰ *Cappel pres d'Hesdin*: Capelle-lez-Hesdin (Frankrijk), ten W van Hesdin, behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

²¹ Letterlijk: coing = hoek, maar allicht word bedoeld *mondhoek*, omdat bij nr. 93 Jean Adam staat: *cicatrice au coing gauche, porrion desoubz l'aultre a la barde*, de 'hoek' moet zich dus in de buurt van de baard bevinden.

²² Letterlijk: *replet*, NI: dik, gezet.

²³ *Alost*: Aalst (prov. O.-Vl.), tussen Gent en Brussel.

²⁴ Letterlijk: *signal de poudre en la joue gauche*.

²⁵ *Gybloux*: Gibloux is Waals voor Gembloux (prov. Namen), tussen Waver en Namen.

²⁶ *Menin*: Menen (prov. W.-Vl.), O van Kortrijk.

²⁷ Letterlijk: *camus*, d.i. stompneuzig, wat regelmatig vermeld wordt en dat we dan steeds zo vertalen.

²⁸ Er staat letterlijk: *Jean d'Arij, filz du mesme*: zoon van dezelfde, maar omdat de voorgaande regel iemand met een familienaam *Du Buijs* betreft, kan dit niet op de voorgaande regel betrekking hebben, dus nemen we aan dat met *du mesme*, op de voornaam gedoeld wordt, dus alsof er stond: *Jean d'Arij fils de Jean*. Dergelijke manier van aanduiding van de vader komt meermaals voor en vertalen we dan ook steevast als zoon van een vader met zelfde voornaam.

²⁹ *Philippeville*: (prov. Namen), ZW van Dinant.

³⁰ Mogelijk *St.-Vincent* (prov. Luxemburg), tussen Florenville en Arlon.

³¹ Letterlijk: *porrion joindant la bouche*: In het Picardisch betekent *porrion*: prei, prei in het hedendaags Frans is *poireau*, maar dat woord heeft ook heden ten dage nog de betekenis van wrat. Ook F. GODEFROID, *Dictionnaire ...*, op. cit. vermeldt bij *porrion*: *Fig. sorte de verrue* (soort wrat). In nr. 20 wordt het woord *poreaux* gebruikt. Het woord *porrion* komt regelmatig voor en is uiteraard een duidelijk herkenningspunt voor de beschrijving van een gelaat.

³² Letterlijk: *l'ocul droit*, met *ocul* wordt oog bedoeld, vergelijk met hedendaags Frans: *témoin oculaire*: ooggetuige.

22. Thomas Provent (M), zoon van Thomas, geboortig van *Noeufville*³³, groot litteken in de linker(mond)hoek, oud 26 jaar.
23. Vincent Goderlo (M), zoon van Symon, geboortig van Douai³⁴, blond, blauwe ogen, middelbare gestalte, gevuld gelaat, oud 27 jaar.
24. Ingelbert Le Fort (M), zoon van Gaspar, geboortig van *Berwel*, spikkels³⁵ op de neus, diepliggende ogen, zwart haar, het linker oor doorboord, oud 23 jaar.
25. Arnout Coolens (M), zoon van Bartholomeus (*Berth(e)l(emeu)x*), geboortig van Evergem³⁶, blond haar, lange rode baard, oud 30 jaar [nota: doorstreept met opmerking:] overleden op 27 maart 1631.
26. Toussain De l'Argille (M), zoon van Jacques, geboortig van *Bodehem*³⁷, blond haar en baard *lampine*, kwetsuur aan de eerste vinger links, oud 26 jaar.
27. Karel Bert (M), zoon van Lambert, geboortig van Boechout³⁸, groot, lange baard *lampine*, blond, klein voorhoofd, rechteroor doorboord, grote neus, oud 26 jaar.
28. Gillis Gouij (M), zoon van Gillis, geboortig van Huppaye³⁹, blond haar, grote mond, litteken boven de linkerwenkbrauw, oud 24 jaar.
29. Berth(e)l(emeu)x Bellé (M), zoon van Jacques, geboortig van Gembloux⁴⁰, blauwe diepliggende ogen, blond haar en baard, oud 24 jaar.
30. Jan Flamme (M), zoon van Severijn, geboortig van Dambrugge⁴¹, litteken aan het beginsel van het linker oog,⁴² stompneuzig, kastanjekleurige baard, oud 25 jaar.
31. Gilles Gousoul (M), zoon van Jean, geboortig van Mont St.-Hubert⁴³, litteken in rechter(mond)hoek, klein voorhoofd met litteken boven de rechterwenkbrauw, oud 29 jaar.
32. Pierre Le Conte (M), zoon van Augustijn, geboortig van Béthune⁴⁴, kromme neus, blonde baard, strak voorhoofd, witte ogen,⁴⁵ oud 29 jaar.
33. Jean Bodel (M), zoon van Christoffle, geboortig van Aire-sur-la-Lys⁴⁶, diepliggende ogen, blond haar en baard, blauwe ogen, oud 29 jaar.
34. Leonart Lambert (M), zoon van Lambert, geboortig van *Damy*, gezet [figuur], blonde baard *lampine*, wrat op de linkerwang, blauwe ogen, oud 23 jaar.

³³ *Noeufville*: Neuville-le-Chaudron (prov. Namen), Z en nabij Philippeville ofwel Neuville-en-Condroz (prov. Luxemburg), tussen Huy en Luik.

³⁴ *Douaij*: Douai (Dowaai) (Frankrijk) Z. van Rijsel, behoorde voor 1668 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

³⁵ Letterlijk: *picqueté desus le né*.

³⁶ *Everghem*: Evergem (prov. O.-VI.), N van Gent.

³⁷ Wellicht wordt bedoeld: Bodegem, d.i. St.-Martens-Bodegem (prov. VI.-Brabant), tussen Ninove en nabij Brussel.

³⁸ *Bouchaut*: Boechout (prov. Antwerpen), tussen Antwerpen en Lier.

³⁹ *Houpaij*: Huppaye (prov. Waals-Brabant), ZO en vlakbij Jodoigne(Geldenaken). Minder waarschijnlijk is dat het een verschrijving is van Oupeye, N van Luik.

⁴⁰ *Gibloux*: zie nr. 17.

⁴¹ *Dambrugge*: Dambrugge was een gehucht N.O. van Antwerpen waar een fort gebouwd werd de 16de eeuw.

⁴² Letterlijk: *cicatrice au principe de loeul gauche*, *principe*: beginsel, hier wordt vermoedelijk de punt van het oog nabij de neus bedoeld.

⁴³ *Mont St. Hubert*: Mont-Saint-Aubert (prov. Henegouwen), N en nabij Doornik.

⁴⁴ *Bethune*: Béthune (Frankrijk), O van Rijsel, behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

⁴⁵ Letterlijk: *yeux blancs*.

⁴⁶ *Aire*: Aire-sur-la-Lys (Frankrijk), ZO van St.-Omer, ZW van Hazebrouck, behoorde voor 1678 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

35. Pierre D'Audain (M), zoon van Gaspar, geboortig van Andenne⁴⁷, zwartachtig uitzicht, zwartachtig haar en baard, veel wratten in het gelaat, het linkeroor doorboord, oud 37 jaar.
36. Jean Perequyn (M), zoon van Jelyn, geboortig van Dinant⁴⁸, kastanjekleurig haar, pokdalig gelaat, bruine ogen,⁴⁹ groot gelaat, oud 29 jaar.
37. Steven Hosties (P), zoon van Lievin, geboortig van Gits bij Roeselare⁵⁰, middelmatige gestalte, blonde haren, spikkel op de neus, oud 29 jaar.
38. Michiel De Bouche (M), zoon van Anthoine, geboortig van Bettincourt⁵¹, jongeling zonder baard, blond haar, spikkel in de baard links, oud 18 jaar.
39. Philippe Garcia (P), zoon van Gregoire, geboortig van *Avoult*, groot, linkeroog *moingns*, oud 31 jaar.
40. Heyndric Thielman (M), zoon van Pieter, geboortig van Leuven⁵², goede gestalte, zwarte maar weinig baard, zwart haar, een litteken onder het oog, oud 20 jaar.
41. Andrieu De Bruges (M), zoon van Christoffle, geboortig van Gouy-lez-Piéton⁵³, middelbare gestalte, blonde baard zwemend naar het rosse, grote neus, diepliggende ogen, kastanjekleurig haar, oud 34 jaar.
42. Simon Le Cocq (M), zoon van Guillaume, geboortig van Taisnières⁵⁴, middelmatig [gestalte], bruin haar, blonde baard, klein voorhoofd, doorboord oor, grote snor, oud 31 jaar.
43. Eloy Thiry (M), zoon van Jean, geboortig van Taisnières⁵⁵, middelmatig [gestalte], zwart haar, pokdalig gelaat, kwetsuur aan de rechterpols, oud 29 jaar.
44. Marcq Bourgeois (P), zoon van Guillaume, geboortig van Anderlues⁵⁶, blond haar en baard, wrat op de linkerwang, oud 31 jaar.
45. Jean Du Wellyn (M), zoon van Louys, geboortig van Maroilles⁵⁷, groot, rosse baard, kastanjekleurig haar, wrat aan de linkerwenkbrauw, de tip van de neus ingedrukt, oud 29 jaar.
46. Hubert D'Wellyn (M), zoon van Louys, geboortig van Maroilles⁵⁸, groot, rosse baard, klein voorhoofd, heeft de linkse tweede vinger (wijsvinger) verloren,⁵⁹ oud 25 jaar.
47. Jean Mabile (M), zoon van Andrieu, geboortig van *Meignu*, middelmatig [gestalte], bruin haar, twee littekens in het midden van het voorhoofd, oud 20 jaar.

⁴⁷ *Andenne*: Andenne (prov. Namen), tussen Namen en Huy.

⁴⁸ *Dinant*: Dinant (prov. Namen), Z van Namen.

⁴⁹ Letterlijk: *yeulx gris, je dictis bruns*: de scribent corrigeerde dus zichzelf.

⁵⁰ *Gits lez Rouillers*, Gits (prov. W.-Vl.), ten N. van Roeselare.

⁵¹ *Betencourt*: Bettincourt (prov. Luxemburg), ZO van St.-Truiden, vlakbij Waremme.

⁵² *Louvain*: Leuven (prov. Vl.-Brabant), O van Brussel.

⁵³ *Gouij*: zie nr. 10.

⁵⁴ *Tenniere*: zie nr. 6.

⁵⁵ *Tenniere*: zie nr. 42.

⁵⁶ Letterlijk: *nat(if). de Danderlieu*, wellicht wordt bedoeld: *Anderlieu* (zie immers nr. 48): Anderlues (prov. Henegouwen), tussen Binche en Charleroi.

⁵⁷ *Marole*: Maroilles (Frankrijk), tussen en nabij Landrechies en Avesnes-sur-Helpe (Henegouwen), behoorde voor 1659 met Avesnes nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

⁵⁸ *Marole*: zie nr. 45.

⁵⁹ Letterlijk: *at perdu le 2^e doit index, a la gauche*.

48. Martin Massart (M), zoon van Jacques, geboortig van Anderlues⁶⁰, groot, zwart-achtig haar, rond gelaat, wrat onder de mond, oud 25 jaar.
49. George Feburij, zoon van Jacques, geboortig van *Veson*, middelmatig [gestalte], zwart haar, bruine ogen, geen baard, spikkel in het midden van het voorhoofd, oud 20 jaar.
50. Lambert Lambert (M), zoon van Guislain, geboortig van *St.-Foryn*, middelmatig [gestalte], kastanjekleurig breed en kort haar, blauwe ogen, geen baard, oud 21 jaar.
51. Gabriel Hault (P), zoon van Jean, geboortig van Landrechies⁶¹, jongeling, groot, kastanjekleurig haar, grote neus, geen baard, oud 20 jaar.
52. Martin Philippart (P), zoon van Jean, geboortig van *Houvun*⁶², groot, zwart haar en baard, gerimpeld gelaat, grijzend, oud 45 jaar.
53. Jean Stricq (M), zoon van Jean, geboortig van *Houvun*⁶³, robuust, blond haar en baard *lampine*, rond gelaat, oud 23 jaar.
54. Franchois Noielles (M), zoon van Jean, geboortig van Morialmé⁶⁴, blond haar en baard, een kleine plooi bovenaan de neus, middelbare gestalte, oud 26 jaar.
55. Hendrik Mas (M), zoon van Jean, geboortig van Kerkhove⁶⁵, spikkels op de rechterwang, blond haar en baard, goede gestalte, vol gelaat,⁶⁶ oud 23 jaar.
56. Pierre Olivier (M), zoon van Nicolas, geboortig van Templeuve⁶⁷, rond, pokdalig gelaat, geen baard, oud 20 jaar.
57. Nicolas De Gras (M), zoon van Jean, geboortig van Mons⁶⁸, linkeroor doorboord, zwart haar en baard, middelbare gestalte, gerimpeld voorhoofd, oud 35 jaar.
58. Hubert Absalon (H), zoon van Andrieu, geboortig van *Corty*, spikkel⁶⁹ aan de rechterwang, rond gelaat, blond haar, oud 17 jaar.
59. Jacob Guinart (M), zoon van Servaas, geboortig van Brussel, middelbare gestalte, blauwe ogen, blond haar, oud 18 jaar.
60. Charles Gillot (M), zoon van Martin, geboortig van *Nomelle*⁷⁰, platte neus, Judasvlekken, witte ogen, geen baard, oud 21 jaar [opmerking:] ziek in het Bijlokehospitaal te Gent op de X^e mei 1631.
61. Laurent Duue (M), zoon van Jean, geboortig van Tamines⁷¹, zwart haar, litteken op het voorhoofd aan de rechterkant, oud 20 jaar.
62. Jacques Beaurain (M), zoon van Pierre, geboortig van Mons⁷², blond haar en wenkbrauwen, kwetsuur nabij de rechterpols, klein gelaat, oud 20 jaar.

⁶⁰ Letterlijk: *nat.(if) d'Anderlieu*: wellicht Anderlues (prov. Henegouwen), tussen Binche en Charleroi.

⁶¹ *Landresies*: Landrechies (Landerschie) (Frankrijk): ZW van Maubeuge, W van Avesnes, behoorde voor 1659 met Avesnes nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

⁶² Is dit misschien Houvin-Houvigneul (F), ZO van St.-Pol-sur-Ternoise ? Dit dorp behoorde voor 1659 tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

⁶³ Houvin-Houvigneul, zie nr. 52.

⁶⁴ *Moriamé*: Morialmé (prov. Namen), N en nabij Philippeville.

⁶⁵ *Kerkhove*: Kerkhove (prov. O.-VI.), tussen Kortrijk en ZW van Oudenaarde.

⁶⁶ Letterlijk: *visaige complet*.

⁶⁷ *Templeuve en Peule*: Templeuve (Frankrijk), ZO van Rijsel in de landsstreek Pévèle, behoorde voor 1668 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Waals-Vlaanderen).

⁶⁸ *Mons en Haynaux*: Mons (Bergen) (prov. Henegouwen), tussen Doornik en Charleroi.

⁶⁹ Letterlijk: *picque*, vml. zelfs als *picquete*, spikkel (zie hoger).

⁷⁰ Letterlijk: *nat.(if) de Warelle, Nomelle* (erboven genoteerd).

⁷¹ Letterlijk: *nat.(if) de Famin Tamyn* (erboven genoteerd): Tamines (prov. Namen), O van Charleroi, W van Namen.

⁷² *Mons*, zie nr. 57.

63. Eustaes Adrieu (H), zoon van Guerard, geboortig van *Boxleu*, blond haar, litteken boven het rechteroog [leeftijd niet ingevuld].
64. Cornelis De Smet (M), zoon van Jan, van Kruiabeke⁷³, goede gestalte, blond haar *pomdante* (?) baard, verminkte rechterpols, het gelaat beschadigd van de pokken,⁷⁴ oud 21 jaar.
65. Arnout Cappellemans (P), zoon van Pieter, geboortig van Waterdijk⁷⁵, een litteken boven het rechterooglid, lange neus, blond haar, geen baard, middelbare gestalte, linkeroor doorboord, 23 jaar.
66. Marijn Rooms (M), zoon van Pieter, geboortig van Lokeren⁷⁶, het gelaat gevlekt van de pokken, kastanjekleurig haar, blonde baard, oud 20 jaar [opmerking:] ziek in het Bijlokehospitaal te Gent op de X^e mei 1631.
67. Adam Van Vlaendren (P), zoon van Lievin, geboortig van Gent⁷⁷, middelbare gestalte, mager gelaat, haar dat zweemt naar zwart, ingelijks de baard, oud 30 jaar.
68. Joos Heyse (M), zoon van Pieter, geboortig van Bassevelde⁷⁸, groot, bruin, zonder baard, grote neus, wratten op het voorhoofd, blauwe ogen,⁷⁹ oud 20 jaar.
69. Thierry Remacle (M), zoon van Remacle, geboortig van Morialmé⁸⁰, onbeduidende gestalte,⁸¹ kastanjekleurig haar, zwart teken op de rechterarm, oud 20 jaar.
70. Anthoine Rousseau (M), zoon van Jean, geboortig van Wodecq⁸², goede gestalte, vrij kleine neus, begin van een blonde baard, blond haar, oud 25 jaar.
71. Guillaume Cambier (M), zoon van Quintin, geboortig van Wadelincourt⁸³, middelbare gestalte, een wrat in de buurt van het rechteroog, oud 26 jaar.
72. Jacques Damien (M), zoon van Jean, geboortig van Pipé⁸⁴, middelbare gestalte, zwart haar, geen baard, oud 29 jaar.
73. Pierre Pilaet (M), zoon van Andrieu, geboortig van Wodecq⁸⁵, kleine gestalte, wrat op de rechterhand, rond gelaat, stompneuzig, oud 17 jaar.
74. Simon Bouq (M), zoon van Thomas, geboortig van Philippeville⁸⁶, diepliggende ogen, grote neus, spikkel links op het voorhoofd, blond, oud 24 jaar.
75. Franchois Peron (M), zoon van Paul, geboortig van *St.-Rou*, kastanjekleurige baard, *claire lampine*, lange neus, zwart haar, oud 29 jaar.

⁷³ *Cruybecque*: Kruiabeke (prov. O.-VI.), O van St.-Niklaas, aan de Schelde.

⁷⁴ Letterlijk: *le visaige gasté de verrolles*.

⁷⁵ *Waterdyck*: Waterdijk (prov. O.-VI.), heerlijkheid in Boekhoute, NW van Zelzate, bij de grens met NL, ingepolderd in de 16de eeuw, afzonderlijke parochie tot de Franse tijd, daarna gesplitst over OV en Zeeland (NL).

⁷⁶ *Lokeren*: Lokeren (prov. O.-VI.), tussen Gent en St.-Niklaas.

⁷⁷ *Gand*: Gent (prov. O.-VI.).

⁷⁸ *Bassevelde*: Bassevelde (prov. O.-VI.), NO van Zelzate.

⁷⁹ Letterlijk staat er: *yeulx bleuds*.

⁸⁰ *Morialmé*, zie nr. 54.

⁸¹ Letterlijk: *de stature mediocre*.

⁸² *Woucq*: Wodecq (prov. Henegouwen), tussen Ronse en Lessines(Lessen). Op een vroeg 17de-eeuwse figuratieve kaart van Wodecq wordt in de legende tweemaal het dorp *Wocq* genoemd, zie: *Gemeenten van België*, 4 dln., Brussel, Gemeentekrediet, 1981, IV, p. 3076.

⁸³ *Wadelincourt*: Wadelincourt (prov. Henegouwen), tussen Doornik en Mons, Z van Leuze.

⁸⁴ *Pipé*: Is dit Pipaix ? (prov. Henegouwen), W van Doornik, bij Leuze.

⁸⁵ *Woucq*: Wodecq, zie nr. 70.

⁸⁶ Philippeville: zie nr. 19.

76. Michiel Ladmiraal (H), zoon van Julien, geboortig van Beaussart⁸⁷, robuust, middelbare gestalte, zwart haar en baard, gerimpeld, verlept gelaat,⁸⁸ oud 40 jaar.
77. Jacob Philippe (M), zoon van Vincent, geboortig van Overmere⁸⁹, zwart haar en baard, twee wratten op het voorhoofd, een ander op de rechterwenkbrauw, oud 33 jaar.
78. Pierre Le Blanq (M), zoon van Gengor, geboortig van Floriennes⁹⁰, groot, blond, goed uiterlijk, zwart haar, linkeroor doorboord, oud 26 jaar.
79. Philippe Thibault (M), zoon van Jean, geboortig van *Garnian*, goede gestalte, spikkel boven de rechterwenkbrauw, oud 28 jaar.
80. Arnould L'Espyn (M), zoon van Pierre, van Wambeek⁹¹, wratten op de rechterwang, kastanjekleurig haar, blonde baard, oud 25 jaar.
81. Jean Franchois (P), zoon van Franchois, geboortig van *Hombref*, klein, rossig gelaat en baard, grote mond, smalle haviksnus, oud 36 jaar.
82. Pierre Fontaine (M), zoon van Jean, geboortig van *Roucou*, goede gestalte, haar en baard zwemend naar het blonde, litteken boven de linkerwenkbrauw, een wrat op de linkerwang, oud 26 jaar.
83. George Camby (M), zoon van Quintyn, geboortig van Wadelincourt⁹², kleine blonde baard, litteken in de rechter(mond)hoek, kuiltje van de pokken, oud 26 jaar.
84. Jean L'Estricquet (M), zoon van Pierre, geboortig van Ostiches⁹³, gemiddeld [gestalte], zwart haar, kastanjekleurige baard, gespikkeld boven het linkeroog, oud 28 jaar.
85. Jean Fautre (M), zoon van Nicolas, geboortig van Roucourt⁹⁴, grote *conchillade* in de linkerwang, oud 34 jaar.
86. Jean Dumolyn (M), zoon van Gilles, geboortig van *Aureu*, klein, groot litteken in het voorhoofd rechts, oud 23 jaar.
87. Jean Renard (M), zoon van Estienne, geboortig van Roucourt⁹⁵, middelbare gestalte, klein voorhoofd, zwart kastanjekleurig haar,⁹⁶ rond gelaat, oud 29 jaar.
88. Symon Wercq (M), zoon van Denys, geboortig van Steenkerque⁹⁷, middelbare gestalte, litteken in de rechterwang, oud 24 jaar.
89. Nicaise Beausire (P), zoon van Jean, geboortig van *Ortiche*⁹⁸, middelbare gestalte, mager, blond, blauwe ogen, grote mond, oud 24 jaar.

⁸⁷ *Beausar lez Renty*: Beaussart (Frankrijk), 4 km W van Renty (vlakbij Fauquembergues, ZW van Théroüanne (Terwaan) , behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

⁸⁸ Letterlijk: *visaige flestry*.

⁸⁹ *Overmere*: (prov. O.-VI.), tussen Gent en Dendermonde.

⁹⁰ *Florines*: Florennes (prov. Namen), NO en nabij Philippeville.

⁹¹ *Wambeeqz*: Wambeek (prov. Vlaams-Brabant), tussen Ninove en Brussel.

⁹² *Wadelincourt*: zie nr. 71.

⁹³ *Osties*: Ostiches (prov. Henegouwen), N van Ath.

⁹⁴ *Roucourt*: (prov. Henegouwen) ZO van Doornik, bij Peruwelz en de grens met Frankrijk of is dit Rocourt, N van en nabij Luik ?

⁹⁵ *Roucourt*: zie nr. 85.

⁹⁶ Letterlijk: *cheveux noirs chast(aig)nes*.

⁹⁷ Letterlijk: *nat. (if) d'Estingnours, Steenkerke* (ernaast geschreven): wellicht toch Steenkerque (prov. Henegouwen), Z van Enghien (Edingen) en niet Steenkerke bij Veurne.

⁹⁸ Verschrijving van Ostiches ? zie nr. 84.

90. Jean Andrieu (M), zoon van Jean, geboortig van Wambееek⁹⁹, klein, blond [haar] dat zweemt naar het rosse, spikkel op de rechterwang, litteken in voorhoofd rechts, oud 22 jaar.
91. Guillaume Boute (M), zoon van Philippe, geboortig van Brugelette¹⁰⁰, gemiddeld [gestalte], blond, litteken boven de rechterwenkbrauw, grote gestalte,¹⁰¹ oud 24 jaar.
92. Guillaeme Bellar (P), zoon van Pieter, geboortig van Kortrijk¹⁰², bleek (?)¹⁰³ litteken bij het haar, wrat aan de linker(mond)hoek, kleine neus, klein teken op de linkerwang, oud 23 jaar.
93. Jean Adam (M), zoon van Jean, geboortig van Châtelineau¹⁰⁴, goede gestalte, litteken bij de linker(mond)hoek, wrat onder de andere [mondhoek] bij de baard, oud 30 jaar.
94. Jaspas Villant (P), zoon van Felix, geboortig van Marcq¹⁰⁵, bleek, groot voorhoofd met een grote wrat aan het uiteinde ervan links, korte neus, oud 22 jaar.
95. Anthoine De La Porte (M), zoon van Jean, geboortig van Pipé¹⁰⁶, middelbare gestalte, haar en wenkbrauwen zwart, diepliggende ogen, oud 24 jaar.
96. Jean Gregoire (H), zoon van Guillaeme, geboortig van Pipé¹⁰⁷, middelbare gestalte, litteken tussen de wenkbrauwen, wrat op de linkerwang, oud 39 jaar.
97. Jean Petit (M), zoon van Jean, geboortig van Motil, goed voorkomen, goed gebouwd¹⁰⁸, wrat in de rechterwang, blond haar en baard, oud 24 jaar.
98. Louys De Bryssou (M), zoon van Jacques, geboortig van Marnie, groot gerimpeld voorhoofd, dikastanjekleurige rosse baard, eenogig,¹⁰⁹ oud 39 jaar.
99. Estienne De la Ricuiere (M), zoon van Jan, geboortig van Brussel, middelbare gestalte, kastanjekleurig haar, oud 21 jaar.
100. Laurent Carlier (M), zoon van Josse, geboortig van Ath¹¹⁰, middelbare gestalte, zwartachtig, *lampine*, kuiltje van de pokken, oud 24 jaar.
101. Franchois Martyn (P), zoon van George, geboortig van Grondecourt¹¹¹, goede gestalte, zwartachtig [haar], *lampyne* baard, blonde ogen, kastanjekleurig haar en wenkbrauwen, oud 26 jaar.
102. Bernard Tasron (P), zoon van Nicolas, geboortig van Tubize¹¹², groot, goed gelaat, kastanjekleurig haar, zonder baard, oud 21 jaar.

⁹⁹ *Wambecqs*: zie nr. 80.

¹⁰⁰ *Brugelette*: (prov. Henegouwen), ZO van Ath.

¹⁰¹ Letterlijk: (sic), *moyen, blond, cicatrice dessus le sourcil droit, haulte stature, eage de 24 a(ns)*.

¹⁰² *Courtraj*: Kortrijk (prov. W.-Vl.).

¹⁰³ Letterlijk: *linge*.

¹⁰⁴ Letterlijk: *nat.(if) de S.:-* (onleesbaar) *Chestelineau* (ernaast geschreven): Châtelineau (prov. Henegouwen), O en nabij Charleroi.

¹⁰⁵ *Marcq*: (prov. Henegouwen), ZW en vlakbij Enghien (Edingen).

¹⁰⁶ *Pipé*: zie nr. 72.

¹⁰⁷ *Pipé*: zie nr. 72.

¹⁰⁸ Letterlijk: *bien agesté*.

¹⁰⁹ Letterlijk: *borgne de l'oeul*.

¹¹⁰ *Aeth*: Ath (prov. Henegouwen).

¹¹¹ Is dit misschien Gondrecourt-le-Château (Frankrijk), een dorp in het Franse departement Meuse (Lotharingen) ?

¹¹² *Tubize*: Tubize (Tubeke) (prov. Waals-Brabant), Z van Halle.

103. Hendrik De Moor (M), zoon van Pieter, geboortig van Oosterzele¹¹³, bruin haar en ogen, klein gelaat en neus, hechting¹¹⁴ boven de linkerhand, oud 27 jaar.
104. Thomas Haulthain (M), zoon van Denys, geboortig van Fleurus¹¹⁵, haar dat zweemt naar blond, blauwachtige ogen, een rimpel dwars over het voorhoofd, oud 21 jaar.
105. Jean Gomy (M), zoon van Gilles, geboortig van *Thuby* nabij Luik¹¹⁶, gevuld gelaat,¹¹⁷ bruin haar, grote mond, oud 26 jaar.
106. Charles Mession (P), zoon van Jaspar, geboortig van Bachy¹¹⁸, kastanjekleurig haar, bruine baard en ogen, wratten¹¹⁹ op beide handen, oud 35 jaar.
107. Clement De Ruelle (P), zoon van Nicolas, geboortig van Grand-Fayt¹²⁰, groot, bleek, bruin haar, linkeroor boorboord, oud 21 jaar.
108. Adrien Lonne (H), zoon van Quintin, geboortig van *Favery*¹²¹, merk/litteken rakend¹²² het rechteroog, bruin haar, oud 21 jaar.
109. Antoon Beerens (P), zoon van Jean, geboortig van Herzele¹²³, rond gelaat, het linkeroog kleiner dan het andere, oud 25 jaar.
110. Jean Wahau (P), zoon van Nicolas, geboortig van Marche-en-Famenne¹²⁴, *bon signal*¹²⁵ op het rechteroog, oud 20 jaar.
111. Guillaeme Van Eenaeme (H), zoon van Bartholomeus, geboortig van Kaprijke¹²⁶, linkeroor doorboord, merkteken op het linkeroog, oud 20 jaar.
112. Joos Snel (H), zoon van Adriaan, geboortig van Eichem¹²⁷, goede gestalte; bruin haar, oud 21 jaar.
113. Hubert Tailleu (P), zoon van Hubert, geboortig van Petit-Engnien¹²⁸, blond et fijn gekruld¹²⁹ haar, oud 21 jaar [id.].
114. Lieven De Moor (H), zoon van Pieter, geboortig van St.-Amands¹³⁰, blond haar, platte neus en breed aan het uiteinde, oud 20 jaar.

¹¹³ Oosterzele: (prov. O.-VI.), ZO van Gent.

¹¹⁴ Letterlijk: *cousture au dessus de la main gauche*.

¹¹⁵ *Fleuru*: Fleurus (prov. Henegouwen), NO van Charleroi.

¹¹⁶ *Thuby prez de Liege*: een plaats met een dergelijke of gelijkende naam vonden we niet nabij Luik.

¹¹⁷ Letterlijk: *replet de face*.

¹¹⁸ Letterlijk: *nat. (if) de Bussi-Bachy* (ernaast geschreven): Bachy (Frankrijk), ZO van Rijsel, ZW van Doornik, nabij de grens, behoorde voor 1668 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Waals-Vlaanderen).

¹¹⁹ Letterlijk: *poreaux*, zie ook voetnoot bij nr. 20.

¹²⁰ *Faij chasteau*: Grand-Fayt (Frankrijk), tussen Landrecies en Avesnes, behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen). Grand-Fayt werd vroeger Fayt-le-Château genoemd in tegenstelling tot Petit-Fayt, toen genaamd Fayt-la-Ville. Pas in 1844 werden het twee afgescheiden gemeenten.

¹²¹ Letterlijk: *nat. (if) de Fleuru Favery* (erboven geschreven).

¹²² Letterlijk: *signal jointc l'oeuil droit*.

¹²³ *Hersel*: Herzele (prov. O.-VI.), tussen (nabij) Zottegem en Aalst.

¹²⁴ *Marche en Famijne*: Marche-en-Famenne (prov. Luxemburg), tussen Dinant en Bastogne.

¹²⁵ Wellicht wordt bedoeld: een groot merk/litteken.

¹²⁶ *Caprycke*: Kaprijke (prov. O.-VI.), tussen Maldegem en Zelzate.

¹²⁷ *Eyghem*: wellicht Eichem, W en vlakbij Ninove.

¹²⁸ Letterlijk: *nat. (if) de St.-Pierre Petit Engien*: Petit-Engnien (Lettelingen) (prov. Henegouwen), bij Engnien (Edingen).

¹²⁹ Letterlijk: *crespes*. Het oud Frans woord *crepse* ligt aan de oorsprong van het huidige *crépu*: fijn gekruld.

¹³⁰ *St. Amand*: Sint-Amands (prov. Antwerpen), tussen Lokeren en Mechelen, aan de Schelde. Allicht niet St.-Amands-les-Eaux (Frankrijk) wegens de Vlaamse familienaam.

115. Pierre Docquier (M), zoon van Guillaeme, geboortig van *Ive*, scheel op het linkeroog¹³¹, bruin haar en baard, oud 31 jaar.
116. Martyn Bael (P), zoon van Anhoine, geboortig van *Pippe*, zwart haar, lelijk uitzierend,¹³² neus naar rechts gekromd, oud 27 jaar.
117. Matthieu Bostoen (M), zoon van Laurens, geboortig van Roeselare¹³³, goede gestalte, pokkenvlekjes¹³⁴, oud 24 jaar.
118. Laurens Sickart (H), zoon van Louys, geboortig van Drongen¹³⁵, grote gestalte, pokkenvlek, kastanjekleurig haar, oud 19 jaar.
119. Bertholemeux Overlo (M), zoon van Michiel, geboortig van *Tourbe*, zwartachtig haar en baard, rond getaand gelaat.
120. Henry Hingou (H), zoon van Jacquemyn, geboortig van *Estale*¹³⁶, litteken aan de *leure* bovenaan, rond en plat gelaat, oud 19 jaar.
121. Jaecques Anselynck (P), zoon van Benoist, geboortig van *Oubigny*, rechteroor doorboord, diepliggende ogen, bruin haar, oud 21 jaar.
122. Pieter Cocquet (H), zoon van Pieter, geboortig van Braine-l'Alleud,¹³⁷ een wrat onder het linkeroog, bruin haar, middelbare gestalte, oud 20 jaar.
123. Julien De Vynckt (P), zoon van Jean, geboortig van Oignies-en-Thiérache¹³⁸, litteken in het midden van het voorhoofd, groot, bruin haar en baard, oud 30 jaar.
124. Pieter Lizy (M), zoon van Anthoine, geboortig van Lannoy¹³⁹, kleine wrat op het rechteroog, middelbare gestalte, bruin haar, oud 27 jaar.
125. Laurent Adam (M), zoon van Simon, geboortig van Condé¹⁴⁰, rond gelaat, bruin haar, oud 21 jaar.
126. Jean Gille (H), zoon van Denys, geboortig van Cerfontaine¹⁴¹, bruin haar en gelaat, middelbare gestalte, oud 22 jaar.
127. Rougier Feburier (H), zoon van Jacques, geboortig van *Veson*, twee kleine wratten verbonden aan de baard links, rond gelaat, bruin haar, oud 20 jaar.
128. Estienne Bendau (M), zoon van Anthoine, geboortig van Jodoigne¹⁴², rond gelaat, goed uiterlijk, blonde beginnende baard, in goede gezondheid¹⁴³, oud 22 jaar.
129. Joos De Witte (H), zoon van Alaert, geboortig van Scheldewindeke¹⁴⁴, middelbare gestalte, blond haar, neus gekromd naar rechts, wratten in de baard, oud 22 jaar.

¹³¹ Letterlijk: *berlou de l'oeul gauche*, in het hedendaags Pikardisch Frans betekent berlou: scheel.

¹³² Letterlijk: *lajide mine*.

¹³³ *Roullers*: Roeselare (prov. W.-VI.), NW van Kortrijk.

¹³⁴ Letterlijk: *tachettes des pocquettes*. F. GODEFROID, *Dictionnaire ...*, op cit, omschrijft *pocqueté* als: gevlekt en *pocque* als: *vérole* (pokken).

¹³⁵ *Tronchiennes*: Drongen (prov. O.-VI.), W van Gent.

¹³⁶ Misschien Etalle (prov. Luxemburg), tussen Florenville en Arlon.

¹³⁷ Letterlijk: *Braine la Lieu*: Braine-l'Alleud (Eigenbrakel) (prov. Waals-Brabant), ZO van Halle, N van Nivelles (Nijvel).

¹³⁸ *Oignij*: Oignies-en-Thiérache (prov. Namen), W van Couvin, nabij de grens.

¹³⁹ *Lannoy*: (Frankrijk) ZO van Roubaix, behoorde voor 1668 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Waals-Vlaanderen).

¹⁴⁰ *Conde*: Condé (Frankrijk) is de naam van vele dorpen in Frankrijk, de meest nabije zijn: Condé-sur-l'Escaut (dept. Nord), Condé-lès-Autry en Condé-lès-Herpy (dept. Ardennes), Condé-sur-Escaut behoorde voor 1678 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

¹⁴¹ *Cerfontaines*, zie nr. 8.

¹⁴² *Jodoigne*: (Geldenaken) (prov. Waals-Brabant), Z van Tienen, W van Wavre.

¹⁴³ Letterlijk: *dispost*, van het Latijn *dispositus*, nu *dispos*: en bonne santé, actief.

¹⁴⁴ *Scheldewindeken*: Scheldewindeke (prov. O.-VI.), ZO van Gent.

130. Jacques Hubert (M), zoon van Jean, geboortig van *Bourly*, middelbare gestalte, rond gelaat, grote blauwe ogen, kastanjekleurig haar, litteken on het voorhoofd links, oud 21 jaar.
131. Arnould Le Cerf (P), zoon van Jacques, geboortig van Famars¹⁴⁵, bruin haar en baard, spikkel boven de rechterwenkbrauw, grote neus, oud 22 jaar.
132. Simon Mabilie (H), zoon van Adrien, geboortig van *Mazière* (?), gemiddeld [gestalte], zwart haar, platte neus, zonder baard, oud 20 jaar.
133. Jean Le Conte (H), zoon van Augustyn, geboortig van *Goussain*, plat gelaat, wrat op de rechterkaak, bruin haar en beginnende baard, oud 20 jaar.
134. Jan Starck (P), zoon van Abraham, geboortig van Zegelsem¹⁴⁶, goede gestalte, bruin haar, baard die zweemt naar het blond, oud 22 jaar [doorstreept met opmerking:] afwezig bij de monsterring van X^e mei 1631.
135. Niklaas Hubert (H), zoon van Jan, geboortig van Boekel¹⁴⁷, middelbare gestalte, een kruis op de rechterhand, oud 19 jaar.
136. Mathieu Du Crocquet (M), zoon van Marcq, geboortig van Rouveroy¹⁴⁸, *lampin*, plat en bruin gelaat, blauwe diepliggende ogen, klein litteken op het linkeroog, oud 24 jaar.
137. Nicolas Crepyn (M), zoon van Walrand, geboortig van Ligny¹⁴⁹, wrat op het voorhoofd, plat gelaat, blonde baard, oud 20 jaar.
138. Jacques Du Vimier (P), zoon van Estienne, geboortig van Oisy¹⁵⁰, groot gelaat, wrat op het voorhoofd boven het linkeroog, oud 21 jaar.
139. Isaac Le Clercq (H), zoon van Sampson, geboortig van Wodecq¹⁵¹, lang gelaat, bruin haar, litteken op de linkerhand, kuiltje in de kin, oud 20 jaar.
140. Olivier Le Roy (H), zoon van Michiel, geboortig van Douai¹⁵², goede gestalte, blond haar en baard, grote blauwe ogen, oud 29 jaar.
141. Jacques Samaige (P), zoon van Jean, geboortig van *Monu St.-Pierre*, groot, blond haar en baard, litteken aan de linkerwang, oud 26 jaar.
142. Jacques Remou (H), zoon van Anthoine, geboortig van Armentières¹⁵³, bruin haar, geen baard, blauwe ogen, stompe neus, oud 20 jaar.
143. Andrieu Hebbens (M), zoon van Andrieu, geboortig van Gent¹⁵⁴, het gelaat gevlekt van de pokken, bruin haar en baard, oud 36 jaar.
144. Pierre Rousseau (M), zoon van Jean, geboortig van Wodecq¹⁵⁵, middelbare gestalte, bruin haar en baard, lang gelaat, oud 27 jaar.
145. Niklaas De Wyse (M), zoon van Christoffel, geboortig van Brussel, blonde baard en het haar meer bruin, gevuld gelaat, goed uiterlijk en gestalte, oud 28 jaar.
146. Jacob Vynckaert (P), zoon van Jan, van Koolskamp¹⁵⁶, kleine gestalte, zwarte ogen, zwart haar en baard, oud 23 jaar.

¹⁴⁵ *Fama lez Valenchiennes*: Famars (Frankrijk), Z van Valenciennes, behoorde voor 1678 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

¹⁴⁶ *Seghelsem*: Zegelsem (prov. O.-VI.), tussen Oudenaarde en Geraardsbergen.

¹⁴⁷ Letterlijk: *nat. (if) de Boulers Boucle* (erboven geschreven): St.-Blasius-Boekel of St.-Denijs-Boekel (prov. O.-VI.), tussen Oudenaarde en Zottegem.

¹⁴⁸ *Rouveroy*: (prov. Henegouwen) ussen Mons en Erquelinnes.

¹⁴⁹ *Ligny*: (prov. Namen) W van Namen, ZW van Gembloux, op de grens.

¹⁵⁰ *Oisij*: Oizy (prov. Namen), tussen Gedinne en Bouillon, N van de Semois.

¹⁵¹ *Woucqs*: Wodecq, zie nr. 70.

¹⁵² *Douay*: zie nr. 23.

¹⁵³ *Armentieres*: Armentières (Armentiers) (Frankrijk) NW van Rijsel, op de Leie en de grens, behoorde voor 1668 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Vlaanderen).

¹⁵⁴ *Gand*: Gent (prov. O.-VI.).

¹⁵⁵ *Woucq*: Wodecq, zie nr. 70.

¹⁵⁶ *Coolscamp*: Koolskamp (prov. W.-VI.), NO van Roeselare.

147. Jean Cools (M), zoon van Adrien, geboortig van *Heusene*, lange gestalte, bruin haar, klein voorhoofd, groot linkerbeen, oud 21 jaar.
148. Jean Telleu (M), zoon van Hubert, geboortig van Marcq nabij Edingen¹⁵⁷, zonder baard, blauwe ogen, blond haar, het gelaat gemarkeerd door de pokken, judasvlekken, linkeroor doorboord, oud 23 jaar.
149. Gilles Remy (M), zoon van Jean, geboortig van Ellezelles¹⁵⁸, diepliggende ogen, beginnende baard en bruin haar, stompneuzig, oud 24 jaar.
150. Jean Gallé (M), zoon van Jean, geboortig van *Annain [Auvain ?]*, bruin haar, draagt baard die zweemt naar het rosse, oud 32 jaar.
151. Jan De Meuleneere (M), zoon van Joos, geboortig van Uitbergen¹⁵⁹, blond haar, rosse baard, oud 27 jaar.
152. Lieven De Meuleneere (M), zoon van Joos, geboortig van Uitbergen¹⁶⁰, weinig baard, drie of vier kuiltjes van de pokken in het gelaat aan de linkerkant, behaarde wrat op de rechterwang, oud 22 jaar.
153. Jan Lippyn (M), zoon van Pieter, geboortig van Wambeek¹⁶¹, de kleine vinger van de linkerhand geheel verminkt, blauwe ogen, gevuld gelaat, oud 32 jaar.
154. Franchois Berlon (M), zoon van Philippe, geboortig van *Harle*, robuuste gestalte, blond haar en baard, wijkend voorhoofd, oud 35 jaar.
155. Vincent De Ram (M), zoon van Maximilaan, geboortig van Wodecq¹⁶², zwart haar, gevuld gelaat, klein voorhoofd, oud 35 jaar.
156. Charles De Noyelles (H), zoon van Jean, geboortig van St.-Pol-sur-Ternoise¹⁶³, groot merkten onder het rechteroog, geen baard, oud 20 jaar.
157. Amand Le Clercq (M), zoon van Jean, geboortig van Chimay¹⁶⁴, middelbare gestalte, breed gelaat, bruin haar, geen baard, oud 19 jaar.
158. Michiel Spruyt (P), zoon van Anthoine, geboortig van Overijse¹⁶⁵, groot, een spikkel aan de rechterkant, blond haar, geen baard, linkeroor doorboord, verminkt aan de vingers van de linkerhand, oud 19 jaar.
159. Gabriel Langy (M), zoon van Glaude, geboortig van *Cheury*, groot litteken aan de linkerhand tussen de duim en de eerste vinger, oud 22 jaar.
160. Adrien Tassenon (H), zoon van Robert, geboortig van Toubise¹⁶⁶, middelbare gestalte, platte neus, bruin haar, oud 19 jaar.
161. Thomas Basane (M), zoon van Marijn, geboortig van Wichelen¹⁶⁷, litteken op de neus, blond haar, beginnende blonde baard, oud 24 jaar.
162. Mathias Caron (M), zoon van Jean, geboortig van *Noeu*, gelaat ontsierd door spikkels¹⁶⁸, zwart haar, baard zwemend naar het rosse, oud 28 jaar.

¹⁵⁷ *Marcqe proche d'Engien*: Marcq (prov. Henegouwen), ZW en vlakbij Enghien(Edingen).

¹⁵⁸ *Elsele*: Ellezelles (Elzele) (prov. Henegouwen), tussen (en nabij) Ronse en Lessines.

¹⁵⁹ *Uuytberghe*: Uitbergen (prov. O.-VI.), tussen Gent en Dendermonde, aan de Schelde.

¹⁶⁰ *Uuytberghe*: zie nr. 151.

¹⁶¹ *Wambeke*: Wambeek (prov. VI.-Brabant), tussen Ninove en Brussel. Vergelijk met nrs. 80 en 90 waar een Franse spelling in het document werd gebruikt.

¹⁶² *Woucq*: Wodecq, zie nr. 70.

¹⁶³ *St. Paul*: St.-Pol-sur-Ternoise (Frankrijk) tussen Hesdin en Arras, behoorde voor 1659 tot de Zuidelijke Nederlanden (Artesië).

¹⁶⁴ *Chimai*: Chimay (prov. Henegouwen), tussen Mons en Charleville-Mézières(F).

¹⁶⁵ *Isque*: dit is Overijse (Over-Yssche) (prov. VI.-Brabant), tussen Brussel en Waver.

¹⁶⁶ *Toubise*: mogelijk Tubize (Tubek) (prov. Waals-Brabant), Z van Halle, zie ook nr. 102.

¹⁶⁷ *Wychelen*: Wichelen (prov. O.-VI.), tussen Gent en Dendermonde.

¹⁶⁸ Letterlijk: *visaige gasté des picquettes*.

163. Adriaan Vercauteren (M), zoon van Adriaan, geboortig van Denderleeuw¹⁶⁹, litteken die de rechterhand raakt, zwart haar, beginnende baard, oud 25 jaar.
164. Lieven Leffens (M), zoon van Lieven, geboortig van Machelen¹⁷⁰, goede gestalte, blond haar en beginnende baard, oud 29 jaar.
165. Andries Van Lemberghe (M), zoon van Pieter, geboortig van Watervliet¹⁷¹, bruin gelaat, stompneuzig, de rechterhand met littekens van de pokken *lampin*, oud 27 jaar.
166. Ywein Van Voorde (M), zoon van Joris, geboortig van Sleidinge¹⁷², groot, robuust, baard zweemend naar het rosse, bruin haar, oud 26 jaar.
167. Hans De Vriendt (H), zoon van Lieven, geboortig van Kaprijke¹⁷³, blond haar, brandwonde aan de linkerarm tot nabij de binnenkant van de arm, oud 18 jaar.
168. Lauwerijns De Hont (M), zoon van Pieter van Zottegem¹⁷⁴, goede gestalte, haar en baard een weinig blond, litteken op de rechterwang, oud 34 jaar.
169. Arnout Heyses (H), zoon van Arnould, van Pamele¹⁷⁵, middelbare gestalte, kastanjekleurig haar, geen baard, open gelaat, linkeroor doorboord, oud 21 jaar.
170. Thomas Isaac (M), zoon van Hubert, geboortig van Diksmuide¹⁷⁶, groot, een een kuiltje van een pijl nabij het linkeroog¹⁷⁷, blond haar en beginnende baard, litteken op de neus, oud 23 jaar.
171. Thomas Denys (M), zoon van Jean, geboortig van Cortil-Noirmont¹⁷⁸, middelbare gestalte, een wrat rakend aan het rechteroog, blond haar en baard, oud 27 jaar.
172. Joos Stevens (H), zoon van Steven, geboortig van Oostende¹⁷⁹, klein, bruin [haar] zwemend naar zwart, stompneuzig, marktken op de linkerhand, oud 20 jaar.
173. Jacques Le Febure (H), zoon van Jean, geboortig van Noyelle-sur-Sambre¹⁸⁰, klein rond gelaat en volledig blond haar, *des esgares*, oud 20 jaar [doorstreept met de opmerking:] afwezig bij de monstering van X^e mei 1631..
174. Arnout Temmerman (M), zoon van Jan, geboortig van Ertvelde¹⁸¹, groot, goed uiterlijk, geen baard, blond haar, rechteroor doorboord, oud 20 jaar.
175. Salomon Van Ackere (M), zoon van Pieter, geboortig van Kortrijk¹⁸², bruine baard, verminkte pols van de linkerhand, oud 28 jaar.
176. Guislain Sacré (M), zoon van Jerosme, geboortig van Philippeville¹⁸³, bruin, rechteroor doorboord, oud 24 jaar.

¹⁶⁹ *Denderleeuwe*: Denderleeuw (prov. O.-VI.), Z van Aalst.

¹⁷⁰ *Machelen*: (prov. VI.-Brabant), tussen Brussel en Vilvoorde.

¹⁷¹ *Watervliet*: (prov. O.-VI.), tussen Maldegem en Zelzate, bij de grens met NL.

¹⁷² *Sleynghen*: Sleidinge (prov. O.-VI.), tussen tussen Eeklo en Gent.

¹⁷³ *Caprycke*: zie nr. 111.

¹⁷⁴ *Sotteghem*: Zottegem (prov. O.-VI.), tussen Maldegem en Zelzate.

¹⁷⁵ *Pamele*: (prov. VI.-Brabant), W van en nabij Ninove.

¹⁷⁶ *Dixmuyde*: (prov. W.-VI.), W van Veurne.

¹⁷⁷ Letterlijk: *une fosette d'une flesche jointc l'oeul gauche*. Jointc van het Latijn *junctus* betekent: bij, nabij.

¹⁷⁸ *Noirmont*: Cortil-Noirmont (Waals-Brabant), NW van Gembloux, in 1822 werden de dorpen Cortil en Noirmont gefusioneerd.

¹⁷⁹ *Oostende*: (prov. W.-VI.) aan de kust.

¹⁸⁰ *Noyelle en Thyras*: Noyelle-sur-Sambre (Frankrijk), ZW van Maubeuge, W van Avesnes, in de landsstreek Thiérache op de Samber, behoorde voor 1659 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Henegouwen).

¹⁸¹ Letterlijk: *natiff d'Assenede Eertvelde* (erboven geschreven): Ertvelde (prov. O.-VI.), NW van Zelzate.

¹⁸² *Courtraj*: zie nr. 92.

¹⁸³ *Ph(i)(ipp)eville*: zie nr. 19.

177. Jean Arbiquy (M), zoon van Jean, geboortig van Noyelle-sur-Sambre¹⁸⁴, bruin, gerimpeld voorhoofd, geen baard, oud 29 jaar.
178. Pieter Van Eede (M), zoon van Antoon, geboortig van Kruishoutem¹⁸⁵, bruin, kastanjekleurige baard, groot gelaat, oud 24 jaar.
179. Christiaan D'Oude (M), zoon van Jan, geboortig van Duinkerke¹⁸⁶, plat en gerimpeld gelaat, blonde puntige baard, oud 36 jaar.
180. Laurens Blommaert (H), zoon van Martijn, geboortig van Zevergem¹⁸⁷, kort gerimpeld voorhoofd, wrat op de linkerwang, blauwe ogen, oud 25 jaar.
181. Guillaume Palet (H), zoon van Anthoine, geboortig van Keerbrugge¹⁸⁸, puntige neus en gevlekt door de pokken, klein voorhoofd, oud 20 jaar.
182. Nicolas Le Vrau (M), zoon van Ras, geboortig van *Moncq*, klein voorhoofd, een wrat op de linkerwang, kleine neus en gekromd, oud 22 jaar.
183. Estienne Leval (M), zoon van Nicolas, geboortig van Philippeville¹⁸⁹, blauwe ogen, bruin haar, litteken onder de linkerhand, oud 22 jaar.
184. Louys Haye, zoon van Gobert, geboortig van Péronne bij Binche¹⁹⁰, goede gestalte, bruin haar, blauwe ogen, oud 22 jaar [opmerking:] afwezig bij de monsterring van 1 april 1631.
185. Laurens Van de Wynckele (H), zoon van Daniel, geboortig van Moerbeke¹⁹¹, haar, wenkbrauwen en ogen zwart, *bruneau* (bruine gelaatskleur ?), oud 29 jaar.
186. Guislain Le Clercq (P), zoon van Antoon, geboortig van Steenhuize¹⁹², drie wratten op de linkerwang, gerimpeld voorhoofd, blauwe ogen, oud 23 jaar.

Nieuwe soldaten toegevoegd aan deze lijst

187. Gilles Bauldoul (M), zoon van Daniel, geboortig van Noeufville¹⁹³, grote gestalte, haviksnuis, oud 22 jaar.
188. Michiel Torteau, zoon van Pierre, geboortig van *Blatteau*, stompe neus, een wrat op de rechterwang, oud 35 jaar.
189. Pieter Haentjens (M), zoon van Lucas, geboortig van Kalken¹⁹⁴, klein voorhoofd, grote mond, goede gestalte, oud 24 jaar [doorstreept met de opmerking:] doorstreept wegens gevluht X^e mei 1631.
190. Pieter Verplancken (P), zoon van Corneel, geboortig van Lokeren¹⁹⁵, een litteken op de rechterwang, oud 19 jaar [doorstreept met de opmerking:] doorstreept wegens gevluht X^e mei 1631.

¹⁸⁴ *Noyelle en Thyras*, zie nr. 173.

¹⁸⁵ *Cruyshouttem*: Kruishoutem (O.-VI.), tussen Oudenaarde en Deinze.

¹⁸⁶ *Duynkerke*: Dunkerque (Duinkerke) (Frankrijk), W van Calais, aan de kust, behoorde voor 1662 nog tot de Zuidelijke Nederlanden (Vlaanderen).

¹⁸⁷ *Zeeverghem*: Zevergem (Prov. O.-VI.), Z van Gent.

¹⁸⁸ *Keerbrugge*: is dit een verschrijving van Kerkbrugge ? Kerkbrugge-Langerbrugge (prov. O.-VI.) is een gehucht in Evergem, tussen Gent en Zelzate.

¹⁸⁹ *Philippeville*: zie nr. 19.

¹⁹⁰ *Peronne pres de Bynche*: Péronne bij Binche (prov. Henegouwen), tussen Mons en Charleroi, N. van Binche.

¹⁹¹ *Moerbeke*: Moerbeke (prov. O.-VI.), N van Lokeren of Moerbeke bij Geraardsbergen.

¹⁹² *Steenhuize*: Steenhuize-Wijnhuize (prov. O.-VI.), N van Geraardsbergen, W van Ninove.

¹⁹³ *Noeufville*: Neuville-le-Chaudron of Neuville-en-Condroz. Zie nr. 22.

¹⁹⁴ *Calcken*: Kalken (prov. O.-VI.), tussen Gent en Dendermonde.

¹⁹⁵ *Lokeren*: (prov. O.-VI.), tussen Gent en St.-Niklaas.

191. Jean Des Able (P), zoon van Jean, geboortig van Flobecq¹⁹⁶, velk van de pokken, gerimpeld voorhoofd, oud 39 jaar.
192. Corneel Minnart, zoon van Corneel, geboortig van Bouchaut¹⁹⁷, kleine gestalte, gerimpeld voorhoofd, geen baard, oud 17 jaar.
193. Andries Houbart, zoon van Hendrik, geboortig van Zomergem¹⁹⁸, vlek van de pokken, middelbare gestalte, oud 20 jaar [doorstreept met de opmerking:] afwezig bij de monsterring van 1 april 1631.

Kannoniers:

194. Pieter De Maerteleere, zoon van Pieter, geboortig van Gent¹⁹⁹.
195. Pieter Braem, zoon van Daniel, geboortig van Gent²⁰⁰.
196. Gilis De Smet, zoon van Lieven, geboortig van Zelzate²⁰¹ [opmerking:] *absent in de monsterring (ghe) van (den) i-en aprilis 1631.*

Nieuwe aanwervingen 1 april 1631

197. Jan Van der Strichele (M), zoon van Niklaas, geboortig van St.-Martens Leerne²⁰², goede gestalte, haar en baard zwemend naar het rosse, oud 28 jaar.
198. Pieter Le Beau, zoon van Pierre, geboortig van Strijpen²⁰³, diepliggende ogen, puntige neus en blonde baard, oud 25 jaar.
199. Gillis De Smet (P), zoon van Jan, van Kruienberg²⁰⁴, goede gestalte, zonder baard, diepliggende blauwe ogen, oud 19 jaar.

Nieuwe aanwervingen 10 mei 1631

200. Matthys Van Langhenhove, zoon van Matthys, geboortig van Lokeren²⁰⁵, blond haar en baard, zwemend naar het rosse, platte neus, oud 29 jaar.
201. Pieter Quynart, zoon van Servais, geboortig van Brussel, klein, blond, oud 18 jaar.
202. Andries De Boot, zoon van Jacob, geboortig van De Clinge bij Hulst²⁰⁶, groot rond hoofd, twee wratten in het gelaat, kastanjekleurig haar, 25 jaar.

Kannoniers:

203. Pieter De Martelaere.
204. Gillis De Caluwe.

Pieter Donche

¹⁹⁶ *Floubecq*: Flobecq (Vloesberg) (prov. Henegouwen), tussen Ronse en Geraarsbergen.

¹⁹⁷ *Bouchautte*: Boechout, zie nr. 27.

¹⁹⁸ *Somergem*: Zomergem (prov. O.-VI.), tussen Maldegem en Gent.

¹⁹⁹ *Gand*: Gent, zie nr. 67.

²⁰⁰ *Gand*: Gent, zie nr. 67.

²⁰¹ *Selsaete*: Zelzate (prov. O.-VI.), N van Gent, bij de grens met NL.

²⁰² *St. Martens Leerne*: St.-Martens Leerne (prov. O.-VI.), tussen Deinze en Gent.

²⁰³ *Strype*: Strijpen (prov. O.-VI.), tussen Oudenaarde en Aalst, N van Zottegem.

²⁰⁴ *Cruybergen*: mogelijk Kruienberg (prov. O.-VI.), afhankelijkheid van Berlare, tussen Gent en Dendermonde.

²⁰⁵ *Lokeren*, zie nr. 190.

²⁰⁶ *Op de Clynghe by Hulst*: De Clinge (prov. O.-VI.), Z. van Hulst (NL).